

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De mediis generalibus ad mortificandum proprium amorem. Cap. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

Ab his iusti se immunes non putent; quia si proprius amor regnat in eis, si non ad graue & lethale peccatum trahat, at innumerabilibus peccatis leuibus vulnerat. Oportet ergo aduersus hunc peruersum amorem pugnare gnauiter, si perfectam virtutem finimus, si ad mentis puritatem & tranquillitatem properamus.

De Medijs generalibus ad mortificandum proprium amorem.

CAP V. T. V.

SANCTA Illa mulier Christum, seu eius imitationem, & spiritum perfectionis pariens, sub cuius typo à Ioanne Catholica Ecclesia depingitur, duobus modis, nimirum fuga & praelio, draconis ferociam & immanitatem effugit. De fugâ dicitur: Et mulier fugit in solitudinem, ubi habebat locum paratum à Deo. De praelio verò: Et factum est praelium magnum in celo, Michael & Angeli eius praeliabantur cum dracone. Quo nobis, si draconis nomine amorem proprium intelligamus, signatum est, aduersus eum, si victoriam cupimus, fuga & bello nos debere pugnare. Fuga est motus animi, quo à nobis ipsis & à rebus terrenis discedimus, & Christi imitationem imbuimus. Ille quippe est solitudo, in quam, dum cordis affectibus venimus, umbraculum ab æstu amoris immoderati, & tranquillitatem inuenimus. Pulchrè sanè in hanc sententiam Ambrosius ait: Solitudinem Ioannes Christum vocat. Solitudo quippe dicitur, eo quod sola sit, deserta ab habitatoribus. Similiter & Christus desertus est à suis, sicut Euangelista loquitur, dicens: In propria venit, & sui eum non receperunt. Et per prophetam loquitur Dominus dicens: Torcular calcavi, solus, & de genibus non est vir mecum. Mulier igitur fugit in solitudinem: quia Apostoli & cæteri discipuli, ex quibus constabat Ecclesia, relicto diabolo relicti que omnibus quæ possidebant, Christum secuti sunt. Hæc ille. Praelium autem est spiritualis ille conflictus, quo aduersus nos ipsos, & omnia prædicta mala pugnamus, eo quidem fine, ut proprium amorem relegantes, perfectæ charitati in nobis domicilium assignemus. Quod bellum tam anceps & periculosum est, ut ad victoriam obtinendam egeamus sanctorum Angelorum præsidio iuvari. Quibus & omnis pugna & omnis victoria conuenienter ascribitur; quoniam licet nos aliquid faciamus, dum cooperamur Deo, tamen hoc opus prius atque præstantius est gratiæ Dei, qui celestibus præsidis hanc bestiam in nobis amoris immoderati prostermit. His ergo duobus instrumentis, fuga & praelio, omnis armatura aduersus hunc hostem comprehensa est: nam dum à nobis ipsis fugiendo discedimus, & prædictos affectus pugnando calcamus, victores profecto huius peruersi amoris existimus. At quia non sufficit ita summatim arma contra hunc importunum hostem notare, libet ea ad legentium utilitatem, seruata debita breuitate, sigillatim attingere.

Tu ergo, o iuste, qui itineribus externæ abnegationis emensis, ad sublimiorem abnegationem cupis ascendere, & primo loco, cum principe omnium hostium animæ, scilicet cum proprio ac immoderato amore, pugnare, his quæ subiicimus, armis tibi pugnandum est, ut coronam victoris accipias. Principio duas vestes, nomine quidem oppositas, sed

A naturâ sorores, dissidentiam & confidentiam induc. Dissidentiam scilicet, quâ tibi ipsi, veluti abyssus omnis imbecillitatis & impotentia, diffidas: confidentiam verò, quâ in Deo potentissimo, benignissimo, ac omnium donorum auctore, confidas. Paris enim in hoc negotio periculi est, aut nobis ipsis, qui nihil profus valemus, fidere, aut de eo, qui omnia potest, & nostram perfectionem vehementer fitit, desperare. Nos huius operis instrumenta sumus, ille causa prima atque præcipua, ut omnis Theologia clamat, & Marcus Eremita egregiè his verbis exposuit: Quemadmodum ferrum dum secat, scindit, arat, plantat, ipsum quidem, quatenus impellitur, aliquid præbet; alius tamen est, qui mouet, & agitatur: ferrum: & ubi fuerit attritum, igni mandat, & instauratur: hunc in modum homo, licet exerceatur, & laboret, operans quod bonum est, Dominus tamen clam in ipso operatur; & dum labore fatigatur & atteritur, ille consolatur, atque recreat animum: ut ait Propheta: Num gloriabitur securis absque scindente: aut in altum trahetur terra sine trahente? Nostræ itaque naturæ admoniti, qua sine Deo in minimis, necdum in maioribus nihil possumus, de nobis ipsis desperemus, at in eo, qui nos ad bonum mouet, confidamus.

B Hic autem affectus, quo quis de se ipso diffidit, & in Deo omnipotente confidit, orationem parit, facitque auxilium pro obtinenda huius hostis victoria postulari. Ora igitur obnixè Dominum, ut ipse in te amorem immoderatum vincat, & vires gratiæ tibi ad fortiter dimicandum concedat. Casta illa Iudith, cui Dominus cor virile ac planè robustum impresserat, volens Holofernem occidere, ita precata est: Confirma me Domine Deus Israël, & respice in hac hora ad opera manuum mearum, ut, sicut promissisti, Ierusalem ciuitatem tuam erigas, & hoc quod credens per te posse fieri cogitavi, perficiam. Hanc eandem orationem cum proprio amore pugnaturus, ex ore huius sanctæ mulieris assume: O Domine, qui Deus omnium cum sis, iustorum, & videntium te, Deus nuncupari voluisti, respice seruum tuum, obsecro, tuum auxilium implorantem, & in omnibus, sed præcipuè in hoc insigni opere, quod caput est cæterorum, à tua larga benedictione pendente: Robora infirmitatem meam, sine te penitus impotentem, faue conatui meo, quem tu dedisti, sine tuo præsidio frustra aliquid molient, ut meum immoderatum amorem vincens, animam meam erigas, & puritatem eius, quam iam incøpisti, perficias. Sic aut aliter pro adipiscenda amoris proprii victoria, tibi orandum est, & non semel, sed quotidie hæc est oratio fundenda, quia licet hodie in occasionibus occurrentibus, quæ multæ sunt, hunc amorem vincas; tamen cras illum procerum & aduersus te insurgentem senties. Ora ergo quotidie, ut quotidie diuina gratia adiutus illum repugnantem virtuti subiicias.

C Enitere magis ac magis Dei charitatem augere, & diuini amoris affectibus, si fieri possit, singulis momentis, tibi ipsi prestare. Hic enim purissimus amor est lux, quæ tenebras terri amoris dissiat: est relictudo, quæ mentem in terram curuatam effert: est calor, qui frigus distorti in nos amoris dispellit. Et quidem amor Dei est acutissimus gladius, qui caput proprii amoris amputat, ut vitæ in nos regnare non possit. Nam caput, id est, præcipuum in amore proprio illud est, quo homo per hunc amorem omnia in se ipsum ordinat, quatenus suum bonum non ob aliud, quam ob se ipsum, peroptat. Caput hoc charitas præcidit, quæ in Deum vnice dile-

Mar. Ere. de paradiso & lege spir. ad finem. To. 3. Bibliotheca.

Isaia 10. 15.

Iudith. 13. 7.

Apol. 12. 6. & 7.

Ambros. in 6. 12. Apoc.

Ioan. 1. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

PAZ
Tom. II.

Iustin. li.
de disci-
pli. mo-
nar. con-
uer. c. 10.

atum refert. Vnde Laurentius Iustinianus: Charitas, ait, cum sit abyssus indeficiens, riuus defluens, Paradisus affluens, lumen irradians, cibus replens, satietas fouens, exultatio eleuans, vinculum vnians, amor liquefaciens, gustus inebrians, sicut ordinatur à Deo; ita cunctas ad eum dirigit actiones, intentiones, & affectiones, quæ quanto purius exercentur, tanto vehementius ipsam, de qua prodeunt, augent charitatem.] Sic ille. Semper itaque dilige Dominum, & hæc, si non tota, at præcipua occupatio tua ad Deum ignitis affectibus aspirare, eosque sine vlla cessatione aliis occupationibus, quantum permiserit discretio, miscere, qui facient vt te, & reliqua propter Deum tam ardentem dilectum diligas, vt illum peruersum amorem, quo te & reliqua propter te diligis, omnino prosternas. Paulus fratrum amore succensus, ait: Optabam ego ipse anathema esse à Christo pro fratribus meis.] O si erga Christum amore charitatis arderes, quomodo te ipsum despiceres, & pro illo anathema esse, & ab omnibus despicere ac conculcari gratum haberes! Si ergo odium tui concipere aues, ama; ama, inquam, illum cuius amor potentissimus est, qui vt se non amet, immò nec sentiat, mentem inebriat.

Rectam intentionem non tantum habitu aut virtute, (vt dicitur,) sed actu in omnibus habe: ita scilicet vt in cunctis, quæ cogitas, vel desideras, quæ loqueris, vel agis, non teipsum, sed Deum tuum eiusque beneplacitum & gloriam inquiras. Dic frequentissime, sed præcipue cum aliquid commoditatis assumis, id quidem non propter me capio, non propter meam commoditatem admitto, sed vt me Domini voluntati subiiciam, cui gratum est, me commodum istud accipere. Si cum æquali eius gloria possem, magis vellem ad mei abnegationem hac commoditate aut voluptate catere. Ista in omnibus intentionis directio ex animo facta, crede mihi, mirum in modum mentem purificat, & in dies proprium amorem extenuat: adeò vt homo his affectibus aduetus, planè sentiat, se cum Dei gratia solum ad eius voluntatem explendam quæque commoda acceptare.

Triplex autem est recta intentio, vt Henricus Herpius annotauit: altera recta, altera simplex, tertia deiformis, & hæc adeò proprio amori repugnat, vt si perseveranter teneatur, illius vires infringat. Intentio recta est, qua homo bona operatur, & mala fugit principaliter propter Deum: iuxta dictum Gregorij: Rectus est ille, qui aduersus non frangitur, qui ad temporalia non inclinatur, qui ad superiora totus erigitur, qui diuinæ voluntati totus subiicitur. Intentio simplex est, qua homo non solum intendit Deo placere, illum laude atque honore afficere, verum etiam querit, omnibus operibus Deo se per imitationem vnire, eiusque quoad fieri potest, perfectionem induere. Intentio deiformis est, qua quis tam in prosperis quàm in aduersis Dei gloriam & imitationem querit, solum vt illi placeat, & quia ipse Dominus vult prospera ab operante admitti, & aduersa atque amara fortiter sustineri, nec vilo modo homo seipsum inquirat. Quæ intentio non ineptè deiformis vocatur, quoniam nos nostris commodis exuit, & vndique Dei voluntate conuestit. Et sic eam appellauit Bernardus, dicens: Quoniam scriptura loquitur, Deum omnia fecisse propter semetipsum, erit profectò vt factura sese quandoque conformet, & concordet auctori. Oportet proinde in eundem nos affectum quandoque transire, vt quomodo Deus omnia esse voluit propter semetipsum, sic nos quo-

Roma. 9.
3.

Corp. in
directorio
mortif. 2.

Greg.

Bern. de
diligendo
Deo. 5.
Felix.

A que nec nos ipsos nec aliquid aliud fuisse, vel esse velimus, nisi æquè propter ipsum, ob solam videlicet ipsius voluntatem non ob nostram voluptatem. Delectabit sanè non tam nostra, vel sopita necessitas, vel sortita fœlicitas, quàm quòd eius in nobis, & de nobis voluntas adimpleta videbitur: quod & quotidie postulamus in oratione, cum dicimus: Fiat voluntas tua, sicut in celo, & in terra.] O amor sanctus & castus! ò dulcis, & suavis affectio! O pura & defœcata intentio voluntatis, eo certè defœcator & purior, quo in ea de proprio nil iam admixtum relinquatur: eo suauior, & dulcior, quo totum diuinum est, quod sentitur! Sic affici, deificari est.] Hæc ille. Istam ergo intentionis rectitudinem ardentem postula, instanter efflagita, & ex illa omne opus, & omne desiderium, ac cogitationem proferre cura, qua validissime & proprium amorem prosternes, & ad mirabilem tranquillitatem assurges. Tunc aduersi euentus mentem non pungent, tunc dolores & ægritudines bene sapiant, tunc honoris iacturæ & infamiae dulcescent, quia in his omnibus diuinam voluntatem, ad quam tendebas, impletam inuenies. Interim verò quòd hoc donum ex Deo accipis, sat scio, & expertus loquor, proprius amor te prosperis successibus per vanitatem extollet, & aduersis per tristitiam, impatientiam, & pusillanimitatem, dilacerabit. Vt enim inquit Leo Papa: Quod de specie, de copia, de varietate blanditur, non facile declinatur, nisi in illa visibilium pulchritudine creator potius quàm creatura diligatur.] Diligatur itaque creator, & tu, ac reliqua omnia tantum propter ipsum amentur, vt sic proprius amor corruat, & Dei amor in dies magis ac magis accrescat.

Oidium tandem tui ipsius comparare curato, nam sicut lux tenebras discit; ita odium sanctum tui ipsius peruersum amorem repellat. Est autem hoc odium nihil aliud quàm affectus voluntate conceptus, quo aduersa & molesta corpori tibi eligis, quo dulcia & suauia carni subtrahis, quo nullum bonum, siue corporale siue spirituale, tibi, nisi propter Deum, concupiscis. Hac similitudine qualitatem huius affectus intelliges. Sit tibi amicus charissimus, cuius amor te totum possideat, cuius voluntatem explere super omnia desideres: Sit illi seruus tibi infestissimus, quem magno odio habeas, cui multa mala inferre non dubites: Hunc seruum libentissime flagellares, & verbis proscinderes, si id gratum hero illius & amico tuo esse cognosceres. E contra verò cibum, & potum, & vestem, & reliqua ad vitam necessaria illi, non propter ipsum, sed propter amicum tuum, quem scis ita velle, concederes. Eadem si tibi accommodaueris, erga te ipsum odium salutare concipies. Amicus enim est Deus, quem debes ex toto corde & ex tota mente diligere: Seruus es tu ipse, qui non alteri, sed tibimet ipsi magnum ac multiplex malum intulisti. Considera enim te esse geminum, cum naturam bonam ex seque Deo subiectam habeas; & propensionem ad malum, ex primo parente hæreditate transfusam, seque ipsam querentem, nodum omiseris. Hunc ergo seruum rebellem, & tibi maxima mala afferentem duriter tracta, libenter percutite, & afflige in omnibus, quæ Deo grata esse perspexeris. Si autem pascis, si foues, si sustines, non propter illum, sed propter amicum, id est, propter Dominum ita volentem ac præcipientem, efficiet. Scito verò istud odium salutare, quod charitatis est frater, eadem prorsus ratione ac

Math. 6.
10.

Leo. ser. 5.
de ieiunio. 7.
mensis.

chari

charitas, generati. Nam sicut charitas erga Deum, iteratis amoris actibus & assidua oratione gignitur: ita odium tui, odij actionibus (id est, assiduis abnegationibus & oratione) procreatur. Quod manifestè testatus est Augustinus, dicens: Prima hominis perditio fuit amor sui. Si enim se non amaret, & Deum sibi praeponeret, Deo esse semper subditus vellet. Non autem converteretur ad negligendam voluntatem illius, & faciendam voluntatem suam. Hoc est enim amare se, facere voluntatem suam. Praepone his voluntatem Dei, praepone melioris voluntatem, disce amare te, non amando te. Sic ille. Saepe itaque teipsum abnega, in omnibus (quoad fieri possit) te mortifica, tuae voluntati contradicito. Idque non tam ob tuum profectum facias, quam ut Deo obsequium praestes, & eius voluntatem perficias. Ora etiam instanter (quod iam diximus) ut tibi hic sanctus affectus concedatur, quia verè donum est Dei, quod homo sine ope caelesti, non solum non habet, sed nec possibile esse cognoscit. Si autem ita fueris teipsum ac prauos cordis affectus detestatus, absque vllò peccato aut perfectionis defectu diliges proximum tuum, & odio habebis inimicum tuum. Nam verè Dominus ipse proximus tuus est, qui tibi & Deus & pater est. Et omnes homines proximi sunt, quos tibi Deus naturà coniunxit. Amor verò proprius inimicus est tibi, qui bona caelestia à te surripuit, & tot damna, id est, tot peccata, in tuum caput sine cessatione congescit. Iam igitur Deum tuum & vniuersos homines dilige, hunc verò amorem odio habe, qui tantorum malorum initium existit. Sicque praepceptum implebis, quod Dominus in hoc sensu nunquam auxit, nec aliqua adiectione correxit. Occiditque Amalec, & delevit nomen eius sub caelo, quia hunc principem hancve originem peccatorum interimes, ne ipsa te interimat, & à vera vita deiciat.

De specialibus medijs pro mortificatione proprii amoris.

CAP. VI.

SPECIALIA documenta pro obtinenda amoris proprii victoria generalia sunt, quae vniuersis eius malis repugnant, sed sunt alia magis specialia, actibus huius amoris opposita, quae etiam opere tenenda sunt, ut crudelis sanctae perfectionis hostis intereat. Haec autem breuiter percurramus, ut arma accommodata ad resistendum multiplicibus eius incurtibus habeamus.

Contemne igitur teipsum, o homo, & ut ex corde contempnas, saepe teipsum inspice, & quis ac qualis sis, penitus agnosce. Minime dico nunc, ut scias te hominem esse, id est, calamitatum, & vilium, & caecitatum abyssum, (id namque non diffiteris,) sed dico ut scias te non esse hominem singularem, alius scientià, aut virtute, aut alio dono praelatum, sed vnum esse ex multis millibus, quos Deus quotidie & natura progignit. Tibi dicunt reliqui homines, & merito, quod Iob effatus est: Secundum scientiam vestram & ego noui, nec inferior vestri sum: quia te vera, quae tu cognoscis, comprehendunt, quae conaris, possunt, & quod pertingere cupis, accedunt. Sol illis oritur, sicut & tibi, & Deus, qui omnium est Dominus, non solum tibi, sed reliquis quoque dona concedit, & ita te condicione similibus colligauit, ut

A paucis praeponeret, & infinitis pene supponeret. Id itaque de te sentias, id de te praesumas, quod infimum animalculum, inter innumera alia paria & maiora creatum, par est de seipso sentire. Id sanè proprio amori repugnare non obscure docuit Augustinus, qui amatorem sui in filio prodigo reuertente ad patrem intelligens, ait: Si ergo exierat à se, & à quo exierat redeundo ad se, ut eam ad patrem, neget se. Quid est, neget se? Non praesumat de se, sentiat se hominem, & respiciat dictum propheticum: Maledictus omnis, qui spem suam ponit in homine. Subducatur se sibi, sed non deorsum versus. Subducatur se sibi, ut hereat Deo. Quicquid boni habet, illi tribuat, à quo factus est: quicquid mali habet, ipse sibi fecit. Hæc ille. Maximi momenti est ista modesta aestimatio sui, qua quis non excelsa de se sapiat, ne amore sibi ipsi immoderatis inhareat. Quam quia non habes, dum te singularem putas, latentem quadam cogitatione te aliis praeponis, & singulari amore dignum ducis. Ac proinde necesse est, radicem tollas, ut tami huius arboris, id est, actiones huius amoris arefiant.

B Ne velis singulariter ab hominibus amari, aut timeri, nec laude ac reuerentia affici. Si enim ad summum es vnus ex aliis, non verò super alios, non est cur illis amore, vel laude, vel quoniam alio affectu apud alios emineas. Immo id ob amorem Dei cupias, ut homines te non diligant, te aspernentur, & nulla laude dignum fateantur. Si quando de seipso loquaris, te, & tua quantum veritas patietur, verbis extenua: & melius est (nisi causa specialis adit) nihil de teipso loqui, nisi quod possit te ad tui deiectionem & ad humilitatem adiuuare. At si necessitas instet laudandi, aut excusandi teipsum, quæ profectò instat, cum id vel gloria Dei, vel proximorum magna edificatio, vel muneris demandati executio, vel scandali vitatio postulet, tunc non sine directione intentionis ad Deum, nec sine modestia te lauda aut excusa, ut propria laus ac propria defensio non tui amorem augeat, sed praesenti necessitati subseruiat. Sic se laudauit Paulus, cum opus fuit: & donis Dei, ne illum extollerent, suam eadem serie verborum infirmitatem commisit. Quin & laudationem suam illa correctione concludit: Factus sum insipiens, vos me cogistis. Hæc laudes ex necessitate & recta intentione aut susceptæ aut admittæ culpa vacant, nullamque Deo, sicut laudes superborum, iniuriam irrogant. Sicut enim gratis culpa est, ita quæ Gregorius, sibi hoc hominem arrogare, quod non est: sic plerumque culpa nulla est: humiliter bonum dicat, quod est. Vnde saepe contingit, ut iusti, & iniusti habeant verba similia, sed tamen cor longè dissimile, & ex quibus dictis Dominus ab iniustis offenditur, in eisdem quoque à iustis placatur. Id statim in Pharisæi & Ezechiae verbis ostendit, quorum iste, quia ex humilitate se laudauit, ut misericordiam acciperet, placuit, & ille quia se ex superbia praedicauit, & adde displicuit. Sed cum necessitate compulsius te laudaueris, aut laudes tuas ab alio prolaras sustinueris, postea ad cor rediens, teipsum vehementer argue, reprehende, atque vituperâ, ut sequens vituperatio sit praecedentis laudis medicina, quæ laus hæc ex necessitate suscepta, quasi venus pestilens laedit, & caput propriae estimationis ac proprii amoris extollit.

C Contemptum apud homines & confusionem non timeas, & quæ ad hunc timorem repellendum valent, attentè consideres. Haec autem non pauca esse possunt, nec leuis momenti: dum verò alia menti non occurrunt, tria ista cogita. Vnum est, te ob pusilla

D

E

Aug. ser. 47. de diuersis c. 2.

Matth. 5.

Aug. ser. 47. de sanct. c. 2.

Jerem. 17. 5.

2. Cor. 11. 11.

Greg. 12. mor. c. 11.

Luce 18. 11. aia 38.

peccata,